

KAMUNUN BİLGİLENDİRİLMESİ

BÖLÜM 1

1. İşletmecinin ismi ve kuruluşun tam adresi:

Unvan: Sönmez Çimento Yapı ve Madencilik Sanayi Ticaret A.Ş.

Adres: Adana Yumurtalık Serbest Bölgesi Sarımazı Serbest Bölge Mah. 2.Bulvar 5.Cadde No:5 Ceyhan /ADANA

2. “Güvenlik Raporu” hazırlanması:

Seveso direktifi olarak bilinen regülasyon ülkemizde son olarak; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı tarafından 4/7/2012 tarihli ve 2012/18/AB sayılı Konsey Direktifi dikkate alınarak yeni “Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” Resmî Gazete’de 2 Mart 2019 tarih ve 30702 sayı ile yayınlanmıştır.

Kuruluşumuz “Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” hükümlerine tâbidir. Yönetmelik Madde 7’de belirtilen bildirim Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bildirim sistemi (BEKRA) kullanarak beyanı yapılmıştır. BEKRA bildirimi çerçevesinde kuruluşumuz “Üst Seviyeli” kuruluş olarak belirlenmiştir. Yönetmelik Madde 11 gereğince kuruluşumuz tarafından “Güvenlik Raporu” hazırlanmıştır.

3. Kuruluşumuzda gerçekleştirilen faaliyetler:

Tesiste çevresel tehlikeler açısından ilgili yönetmelik kapsamında bulunan Motorin ve Amonyak çözeltisi (%25) kullanılmaktadır. Motorin toz kömürün yakıldığı döner fırınlarda ön alevlendirici olarak, amonyak çözeltisi (%25) ise oluşan baca gazı içerisindeki azotdioksit (NOx) yayılımının en aza indirilerek azotdioksitlerin çevre ve insan sağlığına olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak/azaltmak amacıyla kullanılmaktadır.

4. Kuruluşumuzda BEKRA kapsamında bulunan kimyasallar ve tehlike özellikleri aşağıda verilmiştir:

11/12/2013 tarihli ve 28848 (Değ. 10.12.2020 ve 31330) Mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik uyarınca Zararlılık Kategorileri	H KODLARI
‘H’ - SAĞLIĞA İLİŞKİN ZARARLAR	
H1 Akut Toksik	Remagoo A H330: Akut Toksikite (ağız yolu ile), Zararlılık Kategorisi 1, 2
H2 Akut Toksik	2,2’-Bipyridyl H301: Akut Toksikite (ağız yolu ile), Zararlılık Kategorisi 3 H311: Akut Toksikite (cilt yolu ile), Zararlılık Kategorisi 3
	Baryum Klorür H301: Akut Toksikite (ağız yolu ile), Zararlılık Kategorisi 3
	Metil Oranj H301: Akut Toksikite (ağız yolu ile), Zararlılık Kategorisi 3
‘P’ - FİZİKSEL ZARARLAR	
P2 Alevlenir Gazlar	Sprey H220: Alevlenir Gazlar, Zararlılık Kategorisi 1
P3a Alevlenir Aerosoller	Wurth Genel Temizleme Spreyi H222: Alevlenir Aerosoller, Zararlılık Kategorisi 1
P3b Alevlenir Aerosoller	Pas Sökücü WD-40 H222: Alevlenir Aerosoller, Zararlılık Kategorisi 1

P5a Alevlenir Sıvılar	<p>Siklopentan</p> <p>H225: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2</p>
P5b Alevlenir Sıvılar	<p>Siklopentan</p> <p>H225: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2</p>
	<p>Tıp Top Solution HL-T4</p> <p>H225: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2</p>
	<p>TIP TOP Hardener ER-42</p> <p>H225: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2</p>
	<p>LCK 311</p> <p>H226: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 3</p>
	<p>SC 4000</p> <p>H225: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2</p>
	<p>TIP TOP Solution HL-WK4</p> <p>H225: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2</p>
	<p>Sprey</p> <p>H226: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 3</p>
	<p>ISOTECT 377</p> <p>H226: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 3</p>
	<p>ISOTECT 9779</p> <p>H226: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 3</p>
	P5c Alevlenir Sıvılar
<p>Dietilamin</p> <p>H225: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2</p>	
<p>Etanol; - Etil Alkol</p> <p>H225: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2</p>	
<p>Stiren</p> <p>H226: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 3</p>	

P8 Oksitleyici Sıvılar ve Katılar	Nitrik Asit H272: Oksitleyici Sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2,3 Oksitleyici Katılar, Zararlılık Kategorisi 2,3
	Gümüş Nitrat H272: Oksitleyici Sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2,3 Oksitleyici Katılar, Zararlılık Kategorisi 2,3
‘E’ - ÇEVRESEL ZARARLAR	
E1 Sucul Ortam için Zararlı	Gümüş Nitrat H400: Sucul Ortama Zararlı-Akut zararlılık, Kategori 1 H410: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 1
	Sodyum Hipoklorit, Aktif CL Çözeltisi H400: Sucul Ortama Zararlı-Akut zararlılık, Kategori 1
	Amonyak H400: Sucul Ortama Zararlı-Akut zararlılık, Kategori 1
	SC 4000 H410: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 1
E2 Sucul Ortam İçin Zararlı	Termal Yağ H411: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 2
	Fosforik Asit H411: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 2
	Remagoo B H411: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 2
	Yol Çizgisi Boyası H411: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 2
	TIP TOP Solution HL-WK4 H411: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 2
	ISOTECT 377 H411: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 2
	Würth Genel Temizleme Spreyi H411: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 2

	ISOTECT 9779 H411: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 2
ADLANDIRILMIŞ MADDELER	
Potasyum Nitrat – Adl.5	H272: Oksitleyici Sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2,3 H273: Oksitleyici Katılar, Zararlılık Kategorisi 2,3
Dizel Yakıtlar – Adl.34	H226: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 3 H411: Sucul Ortama Zararlı-Kronik zararlılık, Kategori 2
Oksijen – Adl.-25	H270: Oksitleyici gazlar, Zararlılık Kategorisi 1
Metanol – Adl.-22	H225: Alevlenir sıvılar, Zararlılık Kategorisi 2 H331: Akut Toksikite (solunum yolu ile), Zararlılık Kategorisi 3 H311: Akut Toksikite (cilt yolu ile), Zararlılık Kategorisi 3 H301: Akut Toksikite (ağız yolu ile), Zararlılık Kategorisi 3
Petrol Gazlar, LPG, LNG– Adl.34	H220: Alevlenir Gazlar, Zararlılık Kategorisi 1

5. Büyük bir kaza olması durumunda yapılması gereken hususlar şunlardır:

Kuruluşumuzda acil durumlara hazırlık için yılda en az bir defa tatbikat yapmaktadır. Acil Durum Eylem Planı ve müdahale için tüm alt yapı hazırlıkları ile ekipler oluşturulmuştur.

Kuruluşumuzda meydana gelebilecek bir endüstriyel kaza durumunda aşağıdaki adımlar izlenmelidir:

Kuruluşumuzda meydana gelebilecek kimyasal ürünleri içeren bir kazayı öğrenirseniz, lütfen aşağıdaki bilgilere dikkat edin. Bunu yaparken, kişisel korunmanıza ve hepimiz için etkili müdahaleye katkıda bulunursunuz.

Nasıl bilgilendirilirim?

- Polis / itfaiye araçları
- Hoparlör duyuruları, sirenler
- Radyo ve TV anonsları

Tehlikeyi nasıl tanıyabilirim?

- Görünür işaretlerle (örn. Duman, ateş),
- Koku ile,
- Yüksek bir patlama ile,
- Mide bulantısı gibi vücut reaksiyonları yoluyla,
- Göz tahrişi, baş ağrısı vb.

Önce ne yapmam gerekiyor?

- Kaza mahallinden uzak durun,
- Kaza yerini ziyaret etmeyin,
- Çocukları eve getirin, dışarda oynamalarına izin vermeyin,
- Engellilere ve yaşlılara yardım edin,
- Yoldan geçenlere de yardım edin, gerekirse korunmaları için bina içine davet edin,
- Pencere ve kapıları kapatın,
- Ev ve arabadaki klimayı ve havalandırmayı veya pencere ile kapıları kapatın.

Sonra ne yapacağım?

- Acil durum ve kurtarma servislerinin talimatlarını izleyin.
- Olası patlama riski nedeniyle açık alevden (örn. Sigara, ocağın yakılması vb.) kaçınin.
- Şayet televizyon veya radyodan alandan uzaklaşmanız istendi ise. Evden çıkın ve yüksek kodda bulunan alanlara doru gidin, kaza mahallinden uzaklaşın.

Hiçbir koşulda ne yapmamalıyım?

- Yangın ve polis acil durum telefon numaralarını gereksiz sorgularla engellemeyin.
- İstenmeden evi terk etmeyin ve yürüyerek veya araba ile kaçmayın. Yani sadece kendinizi tehlikeye atarsınız.

BÖLÜM 2

1. Kuruluşumuzda meydana gelebilecek büyük endüstriyel kazalar hakkında bilgi:

Kuruluşumuzda meydana gelebilecek senaryo edilen büyük kazalar ile bunların kontrolüne ilişkin önlemler hakkındaki özet bilgi ile insan sağlığına ve çevreye olan potansiyel etkileri de dâhil olmak üzere büyük kaza tehlikelerine ilişkin genel bilgi aşağıda verilmiştir:

Kaza Senaryosu	Potansiyel Etki Ve Kaza Sonucu	Kaza Senaryosu İle İlgili Önlemler
YANGIN	<ul style="list-style-type: none"> • Yangın durumunda fabrika tesislerinin ötesinde rüzgar yönünde mahalleye ulaşabilecek duman ve gazları oluşur. Yanma gazları, yanma ürünlerini karbon dioksit, karbon monoksit, azot dioksit, farklı toksik gazlar, su buharı ve kurum içerir. • Bununla birlikte, eksik yanmış başlangıç kimyasal gazları da bulunabilir. • İnsan sağlığı, mülkiyeti ve çevre üzerinde etki oluşabilir. • Solunum problemlerine neden olan duman bulutları oluşturabilir ve kül dağılımı. • Bitişik alanların aşırı ısınması, başka yerlerde yakıtların tutuşmasına neden olabilir.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuruluşumuzda büyük kaza oluşumunu engellemek maksadı ile proses tehlike analizleri (HAZOP Analizi, DOW Yangın ve Patlama Tehlike İndeksi Analizi, SPAR-H İnsan ve Güvenilirlik Analizi, SIL Güvenlik Bütünlük Seviyesi Analizi vb.) gerçekleştirilmektedir. Söz konusu analizler sonucunda önlemler belirlenmiş ve uygulama aşamasına geçilmiştir. • Kuruluşumuzda yangın söndürme sistemleri mevcuttur ve periyodik olarak test ve kontrolleri yapılmaktadır. • Acil durum eylem planlarımız ve ekiplerimiz oluşturulmuş ve tüm ekibe acil durum müdahale ve yangın eğitimleri verilmiştir. • İtfaiye, polis, radyo ve televizyon nüfus için gerekli uyarıyı yayınlayacaktır.

Kaza Senaryosu	Potansiyel Etki Ve Kaza Sonucu	Kaza Senaryosu İle İlgili Önlemler
PATLAMA	<ul style="list-style-type: none"> • İnsan sağlığı ve çevredeki mülkte hasar olabilir. • Şok dalgasının etkisi insanları doğrudan etkileyebilir veya yapıları zarar verebilir. • Patlamadan etkilenen başka bir yerde yangın başlatması mümkün olabilir. • Yangın durumunda fabrika tesislerinin ötesinde rüzgar yönünde mahalleye ulaşabilecek duman ve gazları oluşur. Yanma gazları, yanma ürünlerini karbon dioksit, karbon monoksit, azot dioksit, farklı toksik gazlar, su buharı ve kurum içerir. • Bununla birlikte, eksik yanmış başlangıç kimyasal gazları da bulunabilir. • İnsan sağlığı, mülkiyeti ve çevre üzerinde etki oluşabilir. • Solunum problemlerine neden olan duman bulutları oluşturabilir ve kül dağılımı. • Bitişik alanların aşırı ısınması, başka yerlerde yakıtların tutuşmasına neden olabilir.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuruluşumuzda büyük kaza oluşumunu engellemek maksadı ile proses tehlike analizleri (HAZOP Analizi, DOW Yangın ve Patlama Tehlike İndeksi Analizi, SPAR-H İnsan ve Güvenilirlik Analizi, SIL Güvenlik Bütünlük Seviyesi Analizi vb.) gerçekleştirilmektedir. Söz konusu analizler sonucunda önlemler belirlenmiş ve uygulama aşamasına geçilmiştir. • Kuruluşumuzda “Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik” kapsamında Patlamadan Korunma Dokümanı hazırlanmıştır. • Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler ile İlgili Yönetmelik (2014/34/AB) çerçevesinde exproof ekipmanlar mevcuttur ve bakımları yetkili elemanlar tarafından yapılmaktadır. • Acil durum eylem planlarımız ve ekiplerimiz oluşturulmuş ve tüm ekibe acil durum müdahale ve yangın eğitimleri verilmiştir. • Kuruluşumuzda olası bir kaza durumunda otorite ile koordine edilen Dahili Acil Durum Eylem Planımız planımız çerçevesinde önlemler alınmıştır. • Acil durum eylem planlarımız ve ekiplerimiz oluşturulmuş ve tüm ekibe acil durum müdahale ve yangın eğitimleri verilmiştir. • İtfaiye, polis, radyo ve televizyon nüfus için gerekli uyarıyı yayınlacaktır.

Kaza Senaryosu	Potansiyel Etki Ve Kaza Sonucu	Kaza Senaryosu İle İlgili Önlemler
TOKSİK OLAN MADDELERİN SALINIMI	<ul style="list-style-type: none"> • Toksik maddelerin atmosferine salınmasıyla ilişkili etkiler, toksik buluta maruz kalma süresine bağlı olarak insan sağlığına zarar verebilir. • Çevre için zararlı kimyasallar fabrika içerisinde yayılarak toprakta, suda vb. çevresel kirliliğe sebep olabilir. • Yangın durumunda fabrika tesislerinin ötesinde rüzgar yönünde mahalleye ulaşabilecek duman ve gazları oluşur. Yanma gazları, yanma ürünlerini karbon dioksit, karbon monoksit, azot dioksit, farklı toksik gazlar, su buharı ve kurum içerir. • Bununla birlikte, eksik yanmış başlangıç kimyasal gazları da bulunabilir. • İnsan sağlığı, mülkiyeti ve çevre üzerinde etki oluşabilir.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuruluşumuzda kimyasal kaynaklı gaz oluşumunu engellemek maksadı ile ekipmanlarda, tanklarda önlemler mevcuttur, çalışanlar malzemelerin kullanımında deneyimli ve eğitilidir. • Kuruluşumuzda büyük kaza oluşumunu engellemek maksadı ile proses tehlike analizleri (HAZOP Analizi, DOW Yangın ve Patlama Tehlike İndeksi Analizi, SPAR-H İnsan ve Güvenilirlik Analizi, SIL Güvenlik Bütünlük Seviyesi Analizi vb.) gerçekleştirilmektedir. Söz konusu analizler sonucunda önlemler belirlenmiş ve uygulama aşamasına geçilmiştir. • Kuruluşumuzda çevresel kirlilik önlemek üzere tank havuzları, döküntü kitleri vb. önlemler mevcuttur. • Acil durum eylem planlarımız ve ekiplerimiz oluşturulmuş ve tüm ekibe acil durum müdahale ve yangın eğitimleri verilmiştir. • İtfaiye, polis, radyo ve televizyon nüfus için gerekli uyarıyı yayınlayacaktır.

2. Kuruluşumuz, büyük endüstriyel kazalarla başa çıkmak ve bunların etkilerini en aza indirmek için, özellikle acil hizmet birimleriyle irtibata geçmek de dâhil olmak üzere, tesisteki yeterli düzenlemeleri yapmıştır.

3. Herhangi büyük endüstriyel kazaya müdahale için acil hizmet birimleriyle işbirliği yapılmıştır.